

Energetinio
saugumo
tyrimų
centras

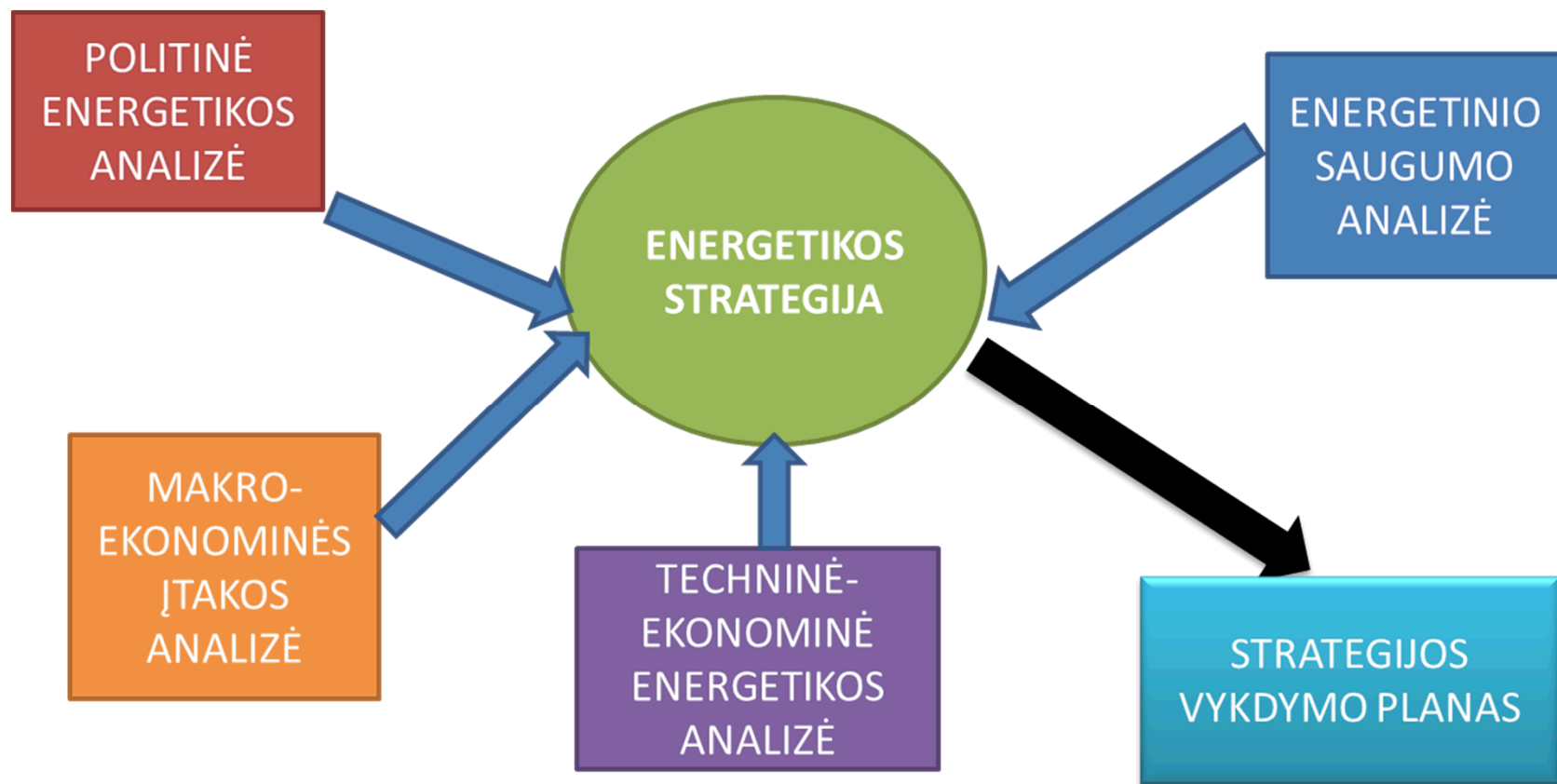
LIETUVOS RESPUBLIKOS
SEIMAS

Klaipėdos SGD terminalo įtaka užtikrinant Lietuvos energetinį saugumą

Akad. JUOZAS AUGUTIS

LR SEIMAS 2018 07 02

Energetinis saugumas nacionalinės energetikos strategijos kontekste

ENERGETINIS SAUGUMAS

- A) Energetikos sistemos sugebėjimas tiekti energiją vartotojams **normaliomis sąlygomis**:
 - nenutrūkstamas energijos tiekimas;
 - pagrįstai mažos kainos;
- B) Energetikos sistemos atsparumas trikdžiams, kuriuos gali sukelti **techniniai**, **gamtiniai**, **ekonominiai**, **socialiniai** ir **politiniai** veiksniai;

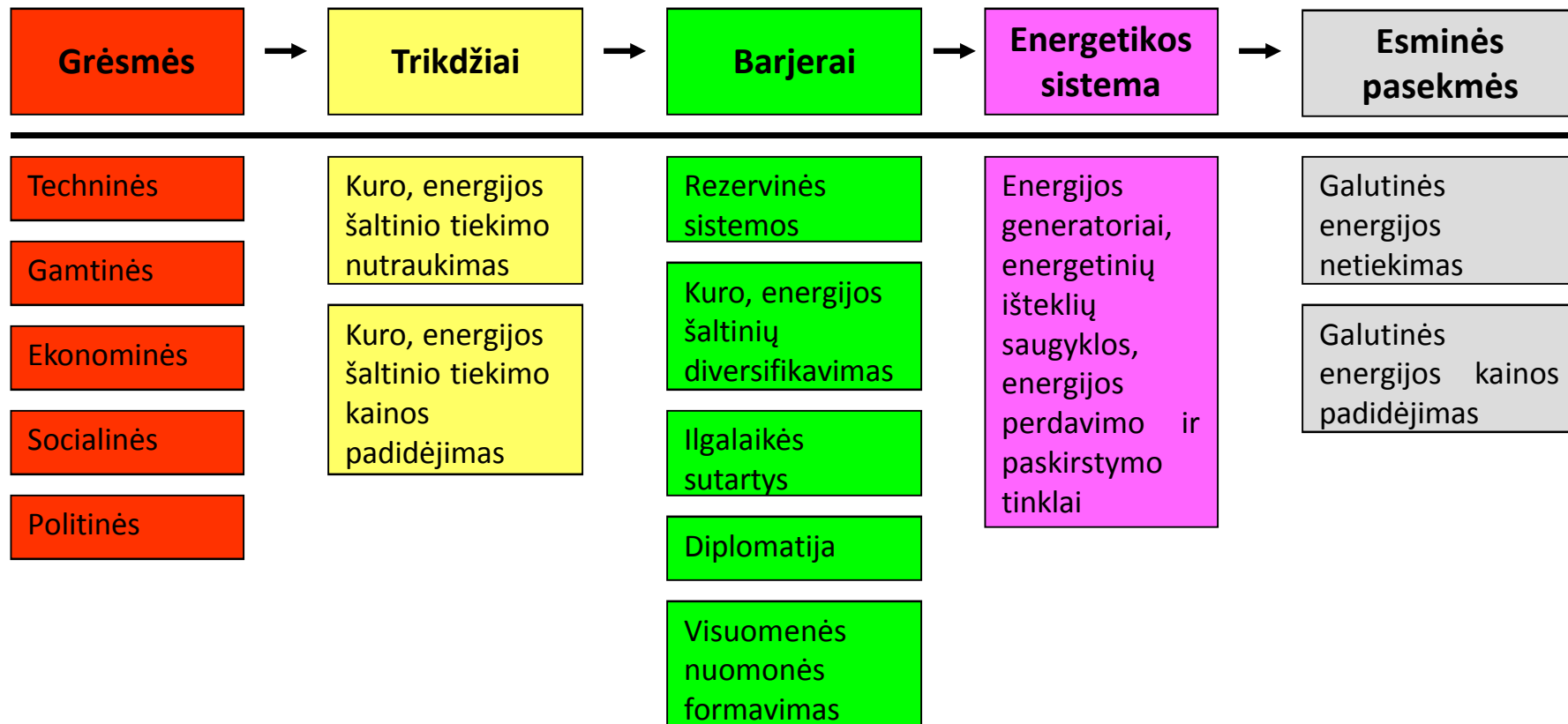
GRĖSMĖS LIETUVOS ENERGETINIAM SAUGUMUI

- **Technologinės - gamtinės grėsmės.** *Techninės avarijos energijos gamybos, išteklių transporto ir energijos perdavimo infrastruktūroje, techninės avarijos energijos gamybos (šilumos ir elektros energijos) ir perdirbimo įmonėse, rezervų trūkumas, infrastruktūros senėjimas. Ekstremalūs vėjai, audros, liūtyės ir potvyniai, sausros, ekstremalus sniegis, pūgos, šerkšnas, apledėjimai ir kt.*
- **Ekonominės grėsmės.** *Dujų importo bei elektros importo kainų didėjimas, vienos kuro rūšies arba vienos gamybos technologijos dominavimas, monopolijų susidarymai ir rinkos iškraipymai ypač šilumos gamybos ir kuro tiekimo grandyse, neskaidrūs įstatymai ir taisyklės.*

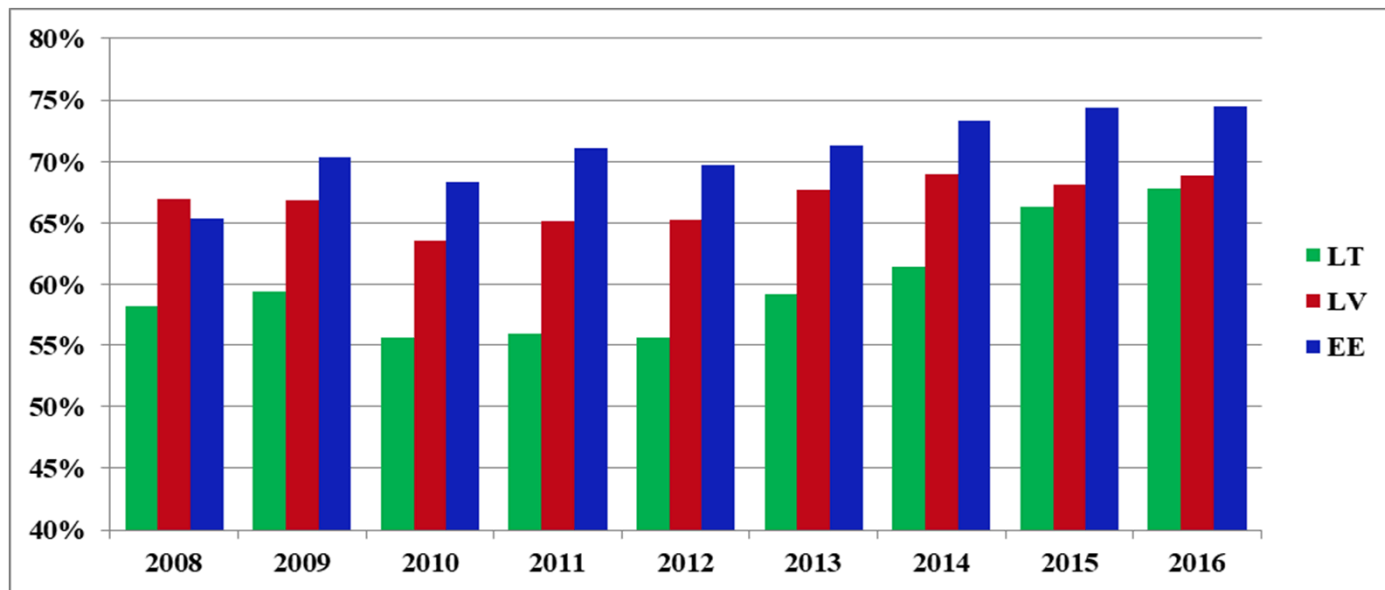
GRĖSMĖS LIETUVOS ENERGETINIAM SAUGUMUI

- **Socio-politinės grėsmės** – *Elektros perdavimo tinklo buvimas BRELL žiede, neproporcingai didelė elektros importo dalis, priešiška valstybių tiekėjų politika valstybės vartotojos atžvilgiu, galimas valstybinių ar privačių monopolinių energetikos sektoriaus bendrovių susiformavimas, nekontroliuojama korupcija, interesų grupių suformuota neigiama nuomonė apie strateginius energetikos projektus; žema valstybės vartotojos ir valstybių tiekėjų administravimo kokybė ir kontrolė, griežtėjantys aplinkosaugos reikalavimai, netinkamas energetikos saugumo projektų pristatymas visuomenei ir verslui, energijos paslaugų kainos didėjimas šeimų biudžete; kibernetinės ir teroristinės atakos.*

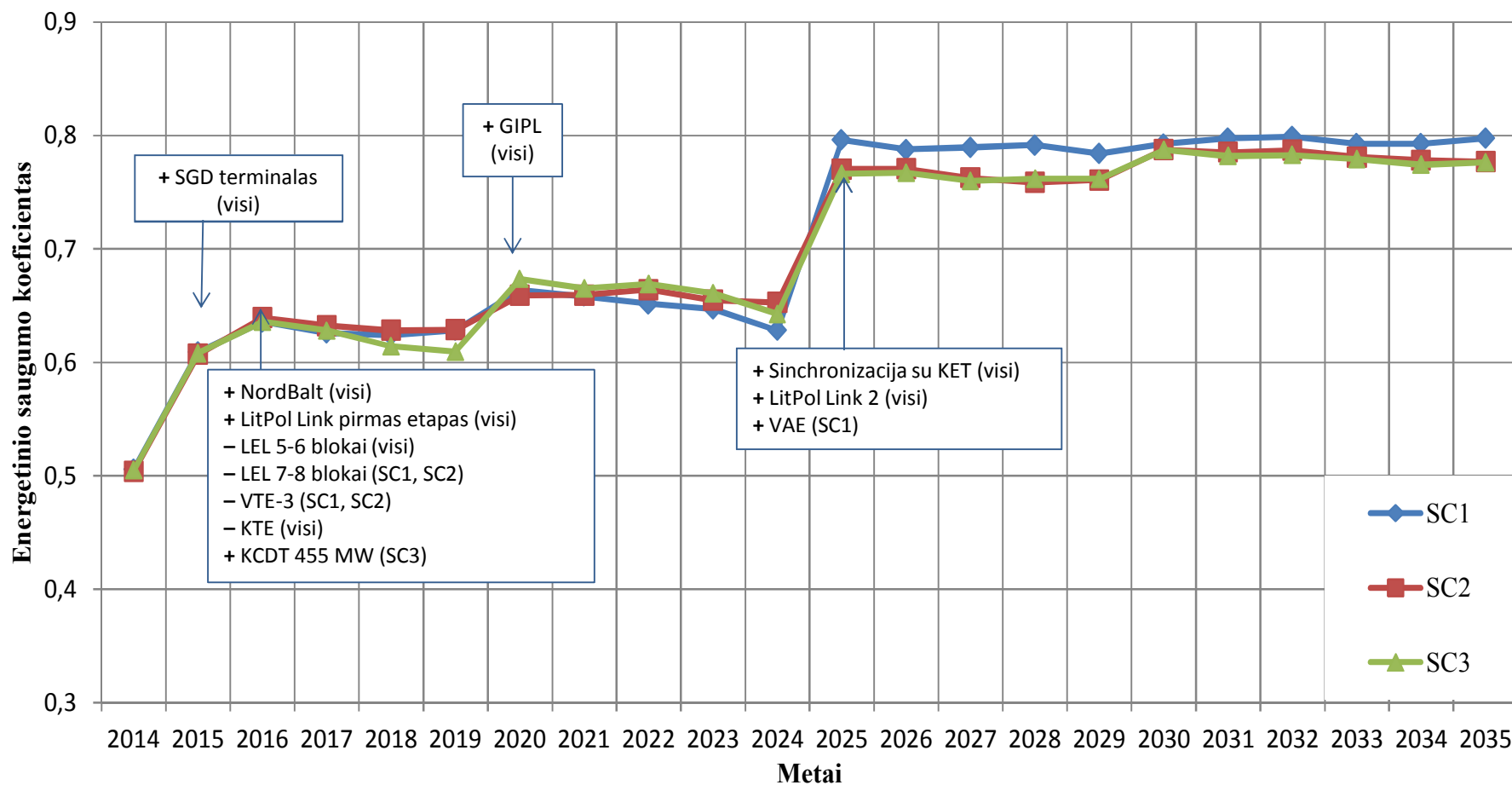
ENERGETINIO SAUGUMO VERTINIMO IR ANALIZĖS SCHEMA

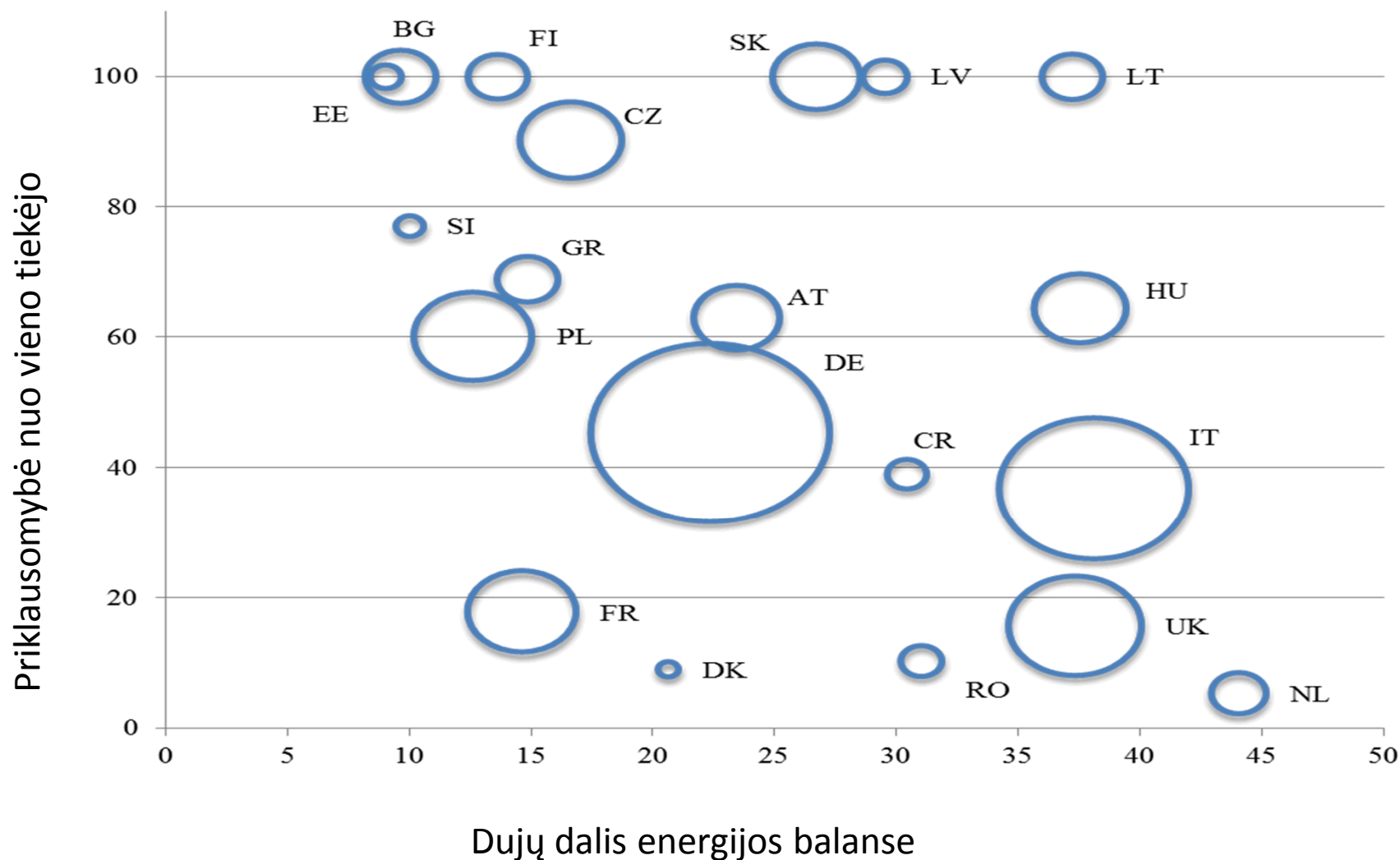
Baltijos šalių energetinio saugumo lygis

ENERGETINIO SAUGUMO KOEFICIENTAS IR PLĖTROS SCENARIJAI

ES ŠALIŲ PRIKLAUSOMYBĖ NUO RUSIJOS DUJŲ IMPORTO IR DUJŲ DALIS BENDRAJE ENERGIJOS SUVARTOJIMO BALANSE IKI SGD PASTATYMO

Suskystintų gamtinių dujų (SDG) terminalas

- 2015 m. SGD terminalas Lietuvos energetinio saugumo lygį vidutiniškai padidino apie 12 %, todėl tai yra Lietuvos energetinio saugumo garantas;
- Būtinybė išlaikyti ir papildomų galimybių ieškojimas SGD terminalui siekiant kuo labiau išnaudoti jo pajėgumus:
 - Reeksportas;
 - Tranzitas;
 - „GIPL“ galimybės.

Lietuvos ir Lenkijos gamtinių dujų jungtis „GIPL“

- Viena iš Baltijos šalių energetinio saugumo užtikrinimo priemonių;
- Gamtinių dujų tiekimo šaltinių ir maršrutų diversifikacija;
- Izoliuotų Baltijos šalių dujų rinkų integracija į bendrą ES dujų rinką;
- Galėtų prisidėti prie racionalaus SGD terminalo panaudojimo padidinimo ir prieinamumo palaikymo;
- Gamtinių dujų tiekimo saugumo ir patikimumo Lietuvoje užtikrinimas;

Sinchronizacija su kontinentinės Europos elektros sistema

- Energetinio saugumo požiūriu būtina šalies energetinio saugumo užtikrinimui ir palaikymui, savo svarba prilygsta SGD terminalui ir energetinio saugumo lygį vidutiniškai padidintų apie 12 % – pakeltų iki priimtino energetinio saugumo lygio;
- Užkirstų kelią galimam visiškam Baltijos šalių elektros tinklo „užgesinimui“ ar nepatikimam tinklo darbui;
- Panaikintų galimas geopolitines grėsmes iš Rytų šalių.

BALTIJOS ENERGETIKOS RINKOS JUNGČIŲ PLANAS

BEMIP yra iniciatyvinis EK projektas, skirtas **Baltijos valstybių – Lietuvos, Latvijos ir Estijos – energijos rinkų integravimui į ES, tokiu būdu užbaigiant kurti bendrąją ES vidaus energijos rinką**. 2009 m. birželio 17 d. EK pirmininkas ir ES Baltijos jūros regiono valstybių (Danijos, Vokietijos, Estijos, Latvijos, Lietuvos, Švedijos, Suomijos ir Lenkijos) atstovai pasirašė memorandumą dėl Baltijos energijos rinkos jungčių plano (angl. Baltic Energy Market Interconnection Plan, BEMIP). Tai – reikšmingiausia iš iki tol buvusių Baltijos regionui skirtų Europos Komisijos energetikos iniciatyvų.

Pagrindinis BEMIP tikslas – **sukurti tinkamai veikiančią ir integruotą energijos rinką bei būtiną energetikos infrastruktūrą**, taip pat **pasiekti, kad ši sukurta Baltijos jūros regiono energijos rinka būtų konkurencinga, tvari ir saugi**.

BEMIP prioritetinės kryptys:

Elektros energijos rinkų integracija;

Elektros energijos jungtys ir gamyba;

Gamtinių dujų vidaus rinka ir jos integracija

DĖKOJU UŽ DĖMESĮ

Prof. JUOZAS AUGUTIS

j.augutis@if.vdu.lt

+370 687 44 185